U S N E S E N Í

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, složený z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Romana Fialy, JUDr. Pavla Pavlíka, JUDr. Milady Tomkové, JUDr. Pavla Vrchy a JUDr. Marie Žižkové, rozhodl o návrhu **Českého telekomunikačního úřadu**, se sídlem v Praze 9, Sokolovská 219 (adresa pro doručování: poštovní přihrádka 02, 225 02 Praha 025), na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi tímto úřadem na straně jedné a **Okresním soudem v Prostějově** a **Krajským soudem v Brně** na straně druhé a dalších účastníků sporu vedeného u Okresního soudu v Prostějově pod sp. zn. 7 C 288/2010, o zaplacení částky 5000 Kč s příslušenstvím: žalobkyně **EuroStar Brno spol. s r. o.**, se sídlem v Brně, Úpatní 524/64, IČO 60711370, zastoupené Mgr. Ing. Gabrielou Milotovou, advokátkou se sídlem v Ostravě, Daliborova 648/38, a žalovaného **L. H.**,

takto:

I. **P ř í s l u š n ý** vydat rozhodnutí ve věci žaloby o 5000 Kč s příslušenstvím, vedené u Okresního soudu v Prostějově pod sp. zn. 7 C 288/2010, **j e soud.**

II. Usnesení Okresního soudu v Prostějově ze dne 19. 1. 2011, čj. 7 C 288/2010 - 14, **s e z r u š u j e.**

III. Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 15. 4. 2011, čj. 17 Co 136/2011 - 28, **s e z r u š u j e.**

O d ů v o d n ě n í:

Návrhem doručeným dne 18. 11. 2011 se Český telekomunikační úřad domáhal, aby zvláštní senát rozhodl spor o pravomoc vzniklý ve smyslu § 1 odst. 1 písm. a) zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů (dále také jen „zákon č. 131/2002 Sb.“), mezi ním a Okresním soudem v Prostějově (dále též „okresní soud“) ve věci žaloby vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 7 C 288/2010.

Z předloženého soudního spisu vyplynuly následující skutečnosti:

Žalobkyně se žalobou podanou u Okresního soudu v Prostějově dne 13. 10. 2010 domáhala, aby soud uložil žalovanému povinnost zaplatit jí částku 5000 Kč s příslušenstvím včetně nákladů řízení. V žalobě uvedla, že dne 30. 3. 2007 uzavřela s žalovaným Smlouvu o poskytnutí dotovaného akčního balíčku. Akční balíček spočíval v poskytnutí movité věci – DVD Recorderu – za zvýhodněných podmínek v ceně 5000 Kč. Tuto movitou věc poskytla žalobkyně žalovanému svým vlastním jménem a na svůj vlastní účet. Poskytnutí movité věci za zvýhodněných podmínek bylo Smlouvou o poskytnutí dotovaného akčního balíčku vázáno na dodržení sjednané délky trvání Smlouvy o poskytování veřejně dostupných služeb elektronických komunikací (dále jen „Účastnická smlouva"), kterou žalovaný téhož dne uzavřel se společností Telefónica Czech Republic, a. s., jejímž jménem jednala žalobkyně. Konečně žalobkyně téhož dne přijala rovněž jménem společnosti Telefónica Czech Republic, a. s., „žádost o změnu B" spočívající ve změně trvání Účastnické smlouvy z doby neurčité na dobu určitou v délce 24 měsíců. Součástí Smlouvy o poskytnutí dotovaného akčního balíčku byly Všeobecné obchodní podmínky společnosti EuroStar Brno spol. s r. o. (dále jen „Všeobecné obchodní podmínky"). Podle článku 10.1. Všeobecných obchodních podmínek se žalovaný zavázal zdržet se veškerého jednání či opomenutí, jehož následkem by bylo ukončení Účastnické smlouvy před dobou jejího trvání, tj. zejména se zavázal zdržet se veškerého jednání či opomenutí, které by znamenalo porušení Účastnické smlouvy, ale i jiného jednání či opomenutí, které sice není porušením Účastnické smlouvy, ale jehož důsledkem bude ukončení Účastnické smlouvy před sjednanou dobou trvání. Článek 10.2. Všeobecných obchodních podmínek stanovil, že poruší-li žalovaný svou povinnost uvedenou v článku 10.1., je povinen zaplatit žalobkyni smluvní pokutu ve výši 5000 Kč. Smluvní pokuta je splatná dnem následujícím po dni, kdy žalobkyně obdrží od operátora oznámení o zániku Účastnické smlouvy. Za oznámení o zániku Účastnické smlouvy ze strany operátora se považuje zejména uvedení telefonního čísla žalovaného v soupisu deaktivovaných čísel, které žalobkyně od operátora obdrží v rámci vyúčtování provize. Dne 15. 10. 2007 bylo žalobkyni oznámeno, že došlo ke zrušení (vypovězení) Účastnické smlouvy žalovaného pro protiprávní jednání či opomenutí žalovaného. Podle článku 10.2. Všeobecných obchodních podmínek se smluvní pokuta stala dne 16. 10. 2007 splatnou. Žalobkyně zaslala žalovanému dne 24. 9. 2010 upomínku, v níž ho vyzvala k zaplacení dlužné smluvní pokuty, úroků z dlužné částky a nákladů. Žalovaný ani poté dobrovolně částku neuhradil.

Okresní soud v Prostějově usnesením ze dne 19. 1. 2011, čj. 7 C 288/2010 - 14, rozhodl o zastavení řízení (výrok I.) s tím, že po právní moci usnesení bude věc postoupena Českému telekomunikačnímu úřadu (výrok II.); současně rozhodl o vrácení soudního poplatku žalobkyni (výrok III.) a o nákladech řízení (výrok IV.). V odůvodnění konstatoval, že v případě požadované smluvní pokuty jde o nárok za porušení či nesplnění povinnosti vyplývající ze smlouvy uzavřené mezi osobou vykonávající komunikační činnost a účastníkem, popřípadě uživatelem. Uvedl, že pravomoc Českého telekomunikačního úřadu je dána i k rozhodování o smluvních pokutách uložených za včasné a řádné neplacení za služby poskytované za základě smluv o poskytování veřejně dostupných služeb elektronických komunikací uzavřených dle zákona č. 127/2005 Sb. a také tehdy, jestliže osoba vykonávající komunikační činnost postoupila pohledávku vůči

účastníku osobě, která komunikační činnosti nevykonává. S ohledem na výše uvedené dospěl k závěru, že pravomoc k rozhodnutí ve věci má Český telekomunikační úřad.

K odvolání žalobkyně Krajský soud v Brně usnesením ze dne 24. 5. 2011, čj. 17 Co 136/2011 - 28, usnesení soudu prvního stupně potvrdil (výrok I.) a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení (výrok II.). Ztotožnil se se závěry soudu prvního stupně, že v daném případě jde o výjimku z ust. § 7 odst. 1 o. s. ř., neboť zvláštním zákonem č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích, je založena pravomoc jiného orgánu, kterým je Český telekomunikační úřad. Žalobkyně sice není osobou vykonávající komunikační činnost, avšak smlouvu o poskytnutí dotovaného akčního balíčku uzavřela s žalovaným v souvislosti s uzavřením smlouvy o poskytování veřejně dostupných služeb elektronických komunikací s mobilním operátorem Telefónica Czech Republic a. s. a jménem tohoto mobilního operátora. Nepřisvědčil námitce odvolatelky, že předmětem žaloby není poskytování telekomunikačních služeb, ale vymáhání peněžitého plnění z titulu smluvní pokuty, a měl by proto rozhodnout soud. Argumentoval tím, že o smluvní pokutě rozhoduje ten orgán, který je příslušný k rozhodování sporu o porušení povinnosti, na jejímž základě vznikl nárok na smluvní pokutu. Podle tvrzení žalobkyně žalovaný porušil povinnost řádně po stanovenou dobu užívat zvolený tarif a v důsledku toho bylo ze strany společnosti Telefónica Czech Republic a. s. přistoupeno ke zrušení smlouvy o poskytování služeb elektronických komunikací. V souladu s Všeobecnými podmínkami pak byla žalovanému vyúčtována smluvní pokuta ve výši 5000 Kč. Protože žalobkyní tvrzené porušení povinností žalovaným (tj. porušení povinnosti nepřetržitě užívat zvolený tarif, k němuž došlo v důsledku protiprávního jednání či opomenutí žalovaného jako zákazníka) a nárok na smluvní pokutu s tímto porušením přímo souvisí, krajský soud dovodil, že věc je v pravomoci Českého telekomunikačního úřadu. Usnesení nabylo právní moci dne 8. 6. 2011.

Český telekomunikační úřad (navrhovatel) následně podal zvláštnímu senátu návrh k rozhodnutí negativního kompetenčního sporu. Uvedl, že pro naplnění pravomoci Českého telekomunikačního úřadu rozhodovat spor musí být kumulativně naplněny dvě podmínky: jedná se o spor mezi osobou vykonávající telekomunikační činnost na straně jedné a účastníkem, resp. uživatelem na straně druhé (osobní předpoklad), a spor se týká povinností uložených zákonem o elektronických komunikacích nebo na jeho základě (věcné vymezení). Navrhovatel namítá, že v daném případě žalobkyně není osobou poskytující veřejně dostupné služby elektronických komunikací a ani žalovaný ve vztahu k žalobkyni nesplňuje charakteristiku účastníka ani uživatele služby elektronických komunikací. Žalobkyně ani žalovaný přitom nejsou osobami, na něž by byla postoupena pohledávka zákonem vymezených osob. Podstatou sporu je porušení povinnosti stanovené Všeobecnými podmínkami žalobkyně a smlouvou o poskytnutí akčního balíčku a nikoliv povinnosti stanovené zákonem o elektronických komunikacích nebo na jeho základě. Navrhovatel uzavřel, že v daném případě nebyl splněn osobní ani věcný předpoklad pravomoci Českého telekomunikačního úřadu a k rozhodování ve věci má proto pravomoc soud.

Při řešení vzniklého sporu o pravomoc mezi správním úřadem a obecnými soudy se zvláštní senát řídil následující úvahou:

S účinností od 1. ledna 2003 se postupuje při kladných nebo záporných kompetenčních sporech o pravomoc nebo věcnou příslušnost vydat rozhodnutí podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů. Stranami takového sporu jsou podle § 1 odst. 1 citovaného zákona a) soudy a orgány moci výkonné, územní, zájmové nebo profesní samosprávy,
b) soudy v občanském soudním řízení a soudy ve správním soudnictví.

Kladným (pozitivním) kompetenčním sporem je podle § 1 odst. 2 citovaného zákona spor, ve kterém si jedna strana osobuje pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků, o níž bylo druhou stranou vydáno pravomocné rozhodnutí; záporným (negativním) sporem je podle téhož ustanovení spor, ve kterém jeho strany popírají svou pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků.

Soudy (Okresní soud v Prostějově a Krajský soud v Brně) v předcházejícím soudním řízení popřely svou pravomoc věc rozhodnout a rovněž navrhovatel popírá svou pravomoc ve věci rozhodnout poté, co mu byla věc postoupena; zvláštní senát konstatuje, že se v posuzované věci jedná o negativní (záporný) kompetenční spor, k jehož projednání a rozhodnutí je povolán zákonem č. 131/2002 Sb.

Při posouzení věci samé zvláštní senát nejprve vyloučil, že by v daném případě žalobkyní žádaná částka byla doplatkem kupní ceny předmětného DVD Recorderu, a tudíž na projednávaný případ nelze obdobně aplikovat závěry zvláštního senátu vyslovené v usnesení ze dne 3. 7. 2003, čj. Konf 19/2003 – 19, publikovaném pod č. 47/2004 Sb. NSS. Z formulace Všeobecných obchodních podmínek jednoznačně plyne, že se jedná o sankci peněžité povahy za nesplnění smluvní povinnosti, jejíž výše je v daném případě předem dohodnuta konkrétní částkou. Jedná se tedy o smluvní pokutu, jak správně poznamenaly soudy i navrhovatel. Při posuzování pravomoci k rozhodování sporů na úseku elektronických komunikací, jejichž předmětem je právě nárok na smluvní pokutu, je nutné především vycházet z charakteru povinnosti, která byla porušena. Vztah mezi porušenou povinností a nárokem na smluvní pokutu je totiž vztahem příčiny a následku, které nelze posuzovat odděleně; existence porušení povinnosti je přitom určující pro existenci nároku na smluvní pokutu, nikoliv obráceně. O smluvní pokutě tedy bude rozhodovat ten orgán, který je podle zákona příslušný k rozhodování sporů o porušení povinnosti, za něž je smluvní pokuta vymáhána (usnesení zvláštního senátu ze dne 9. 9. 2008, čj. Konf 27/2008 - 7, publikované pod č. 1738/2009 Sb. NSS). Zvláštní senát z tohoto úhlu posoudil pravomoc navrhovatele k rozhodování předloženého případu.

Navrhovatel (též „*Úřad*“) je zřízen podle § 3 zákona o elektronických komunikacích jako ústřední správní úřad pro výkon státní správy ve věcech stanovených tímto zákonem, včetně regulace trhu a stanovování podmínek pro podnikání v oblasti elektronických komunikací a poštovních služeb.

Ustanovení § 108 odst. 1 písm. g) zákona o elektronických komunikacích zakládá pravomoc Úřadu rozhodovat ve sporech tam, kde tak stanoví tento zákon; pravidla pro rozhodování účastnických sporů obsahuje zákon v § 129 odst. 1: *„Úřad rozhoduje spory mezi osobou vykonávající komunikační činnost (§ 7) na straně jedné, a účastníkem, popřípadě uživatelem na straně druhé, na základě návrhu kterékoliv ze stran sporu, pokud se spor týká povinností uložených tímto zákonem nebo na jeho základě. Úřad rovněž rozhoduje spory v případech, kdy na straně osoby vykonávající komunikační činnost (§ 7) nebo účastníka, popřípadě uživatele, došlo ke změně na jinou osobu, zejména z důvodu postoupení pohledávky, převzetí dluhu, přistoupení k závazku.“*.

Jak správně uvedl navrhovatel, podle ustáleného výkladu zvláštního senátu (srov. např. usnesení ze dne 14. 9. 2009, čj. Konf 38/2009 - 12, publikované pod č. 1994/2010 Sb. NSS) je třeba současného naplnění dvou podmínek k tomu, aby byla dle výše citovaných pravidel první věty § 129 odst. 1 založena pravomoc navrhovatele rozhodnout účastnický spor.

První podmínkou je osobní předpoklad spočívající jednak na straně osoby, která musí vykonávat komunikační činnost, jíž se podle ustanovení § 7 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích rozumí *„a) zajišťování sítí elektronických komunikací, b) poskytování služeb elektronických komunikací, c) provozování přístrojů dle § 73 citovaného zákona“*. Osoba účastníka musí splňovat charakteristiku stanovenou § 2 písm. a) zákona o elektronických komunikacích (*„účastníkem se rozumí každý, kdo uzavřel s podnikatelem poskytujícím veřejně dostupné služby elektronických komunikací smlouvu na poskytování těchto služeb*“), popřípadě osoba uživatele musí splňovat charakteristiku stanovenou § 2 písm. b) zákona o elektronických komunikacích (*„uživatelem se rozumí každý, kdo využívá nebo žádá veřejně dostupnou službu elektronických komunikací*“); veřejně dostupnou službou elektronických komunikací se dle § 2 písm. o) cit. zákona rozumí *„služba elektronických komunikací, z jejíhož využívání není nikdo předem vyloučen“*. Podle druhé věty § 129 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích je pravomoc navrhovatele rozhodnout spor založena rovněž v případech, ve kterých sice budou účastníky osoby odlišné od osob uvedených ve větě první téhož ustanovení, k jejich účastenství však dojde na základě změny závazku v osobě věřitele či dlužníka; to vše za předpokladu, že spor mezi původními účastníky sporu byl oprávněn rozhodnout navrhovatel.

Druhou nezbytnou podmínkou je věcný předpoklad, jenž vychází z ustanovení *„pokud se spor týká povinností uložených tímto zákonem nebo na jeho základě“*.

Pokud jde o první (osobní) předpoklad, z výpisů vycházejících z databáze navrhovatele a z obchodního rejstříku je zřejmé, že žalobkyně není osobou vykonávající komunikační činnost. Takový charakter nepropůjčuje žalobkyni ani Smlouva o poskytnutí akčního balíčku, na jejímž základě žalovaný obdržel DVD Recorder za zvýhodněnou cenu (jejím předmětem tedy nebyla žádná z činností uvedených v § 7 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích), ani Účastnická smlouva či žádost o změnu B, neboť v těchto případech jednala žalobkyně jako přímý zástupce společnosti Telefónica Czech Republic, a. s., a z těchto ujednání jí tudíž vůči žalovanému žádná práva a povinnosti

nevznikly (srov. § 22 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník). Rovněž osoba žalovaného nenaplňuje ve vztahu k žalobkyni charakteristiku účastníka ani uživatele podle § 2 písm. a) a b) zákona o elektronických komunikacích. O žalovaném by bylo lze hovořit jako o účastníku jen ve vztahu ke společnosti Telefónica Czech Republic, a. s., s níž uzavřel Účastnickou smlouvu, jejímž předmětem bylo poskytování služeb elektronických komunikací sítí O2. Žalobkyně ani žalovaný nejsou ani osobami, na než by byla postoupena pohledávka osob splňujících charakteristiku osoby vykonávající telekomunikační činnost, resp. účastníka či uživatele. Již první předpoklad pravomoci navrhovatele není splněn.

Ani u druhého (věcného) předpokladu se zvláštní senát nedomnívá, že by došlo k jeho naplnění. Ačkoliv rozhodující orgán bude muset v daném případě jako předběžnou otázku posoudit, zda se žalovaný dopustil jednání či opomenutí, které vedlo k ukončení Účastnické smlouvy, podstatou sporu je porušení povinnosti stanovené Všeobecnými obchodními podmínkami a Smlouvou o poskytnutí akčního balíčku, nikoliv povinnosti stanovené smlouvou o poskytování služeb elektronických komunikací (Účastnickou smlouvou). Předmětem Smlouvy o poskytnutí dotovaného akčního balíčku přitom je poskytnutí movité věci za zvýhodněných podmínek, nikoliv činnosti specifikované v § 7 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích. Porušenou povinností, jež je sankcionována smluvní pokutou, tudíž není povinnost stanovená zákonem o elektronických komunikacích nebo na jeho základě.

Lze tak uzavřít, že v posuzovaném případě není dán osobní ani věcný předpoklad pravomoci Českého telekomunikačního úřadu spor rozhodnout; pravomoci soudů se tedy tato věc nevymyká, neboť podle § 7 odst. 1 o. s. ř. soudy rozhodují *„spory a jiné právní věci, které vyplývají z občanskoprávních, pracovních, rodinných a obchodních vztahů, pokud je podle zákona neprojednávají a nerozhodují o nich jiné orgány.“*

Zvláštní senát z uvedených důvodů vyslovil, že k rozhodnutí o věci je dána pravomoc soudu (§ 5 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb., výrok I.). Zvláštní senát podle § 5 odst. 3 zákona č. 131/2002 Sb. zruší rozhodnutí, kterým strana kompetenčního sporu popřela svou pravomoc o věci rozhodovat, ačkoliv podle rozhodnutí zvláštního senátu je vydání rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení v její pravomoci. Dalším výrokem proto zvláštní senát zrušil usnesení okresního a krajského soudu, a odstranil tak překážku věci rozhodnuté (výrok II. a III.).

Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle § 5 odst. 5 zákona č. 131/2002 Sb. závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány [§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] i soudy. Dále tedy bude Okresní soud v Prostějově pokračovat v řízení o podané žalobě.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 13. března 2012

JUDr. Michal Mazanec
předseda zvláštního senátu